herpy

GEKKOER

Northern velvet gecko

Oedura castelnaui

Oedura castelnaui er en fladtrykt, nataktiv klatrer fra åben skov og savanne i det nordlige Queensland, især på Cape York-halvøen. Den lever skjult om dagen og kommer frem, når mørket falder på. Pasning og avl bygger i høj grad på erfaringer med slægtens andre arter.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Phyllodactylus castelnaui; Oedura mayeri* Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**15-20 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Savanne**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**40-70 %**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**60-75 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står ikke på CITES-listerne (slægten Oedura er ikke blandt de australske slægter på CITES liste III) og ikke i bilagene til EU's forordning 338/97, så der kræves ingen CITES-papirer ved køb, salg eller indførsel. IUCN vurderer arten som ikke truet (LC). Australien forbyder udførsel af vilde dyr, så dyr i handlen er opdrættet i fangenskab. Spørg altid sælgeren om opdrætsbevis. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Oedura castelnaui hører til slægten *Oedura*, der består af mellemstore til store, fladtrykte gekkoer med tydelige tegninger. De fleste arter i slægten lever skjult på træer eller klipper. De ligger gerne under løs bark eller i sprækker og kommer først frem, når mørket falder på.

Arten blev beskrevet i 1889 af franskmanden Alexandre Thominot som *Phyllodactylus castelnaui* og er opkaldt efter naturforskeren François Louis de la Porte, comte de Castelnau. I en periode blev den regnet for et synonym af *Oedura tryoni*, men i dag står den som selvstændig art. I 2018 viste det sig, at *Oedura fracticolor*, beskrevet af De Vis i 1884 fra Normanton ved Carpentaria-bugten, er samme art. Det ældre navn er formelt sat ud af kraft, så *O. castelnaui* bevares. Da slægten i 2012 blev skåret ned, og flere arter flyttet til andre slægter, blev arten i *Oedura*.

Arten bliver omkring 15-20 cm i alt og kan leve 10-15 år. Begge tal er skøn ud fra slægten, og vægten er ikke kendt.

Regn med et dyr, der ligger skjult det meste af tiden og først kommer frem om natten. Det er et dyr til at kigge på, ikke til at håndtere.

Udbredelse og levested

Oedura castelnaui findes kun i Australien, i det nordlige Queensland. Hovedudbredelsen er Cape York-halvøen, men det tilstødende Einasleigh-højland og Wet Tropics-regionen regnes også med, og den gamle typeprøve af *Oedura fracticolor* stammer fra Normanton ved Carpentaria-bugten. Typelokaliteten for *O. castelnaui* er blot angivet som Australien.

Der er også registreret enkelte fund længere mod syd i Queensland og i New South Wales. De skyldes sandsynligvis forveksling med nært beslægtede *Oedura*-arter, så kortet skal læses med forsigtighed.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Oedura castelnaui lever i åben skov, savanne og græsland med tuegræs. Den er træboende og nataktiv, men findes ofte også på jorden mellem nedfaldne grene og blade.

Cape York har et tropisk klima med en tydelig våd sommer og en tør vinter. Det er det klima, terrariet skal tage udgangspunkt i. Ligesom andre *Oedura*-arter skjuler den sig formentlig under løs bark og i sprækker om dagen og jager insekter om natten.

Pasning

TERRARIET

Et enkelt voksent dyr af *Oedura castelnaui* skal have et højt terrarie på mindst 45 × 45 × 60 cm (længde × bredde × højde). Et par har brug for noget mere, fx 60 × 45 × 60 cm.

Indret med korkbark, flade korkrør og skrå grene, så dyret kan krybe ind under noget, der presser let mod ryg og bug. Det svarer til slægtens naturlige adfærd. Tilføj gerne en bagvæg af kork med sprækker, som gekkoen kan gemme sig i. Planter af kunststof eller hårdføre levende planter giver ekstra skjul.

Som bund kan bruges en blanding af jord uden gødning og sand, dækket af tørre blade og barkstykker, da arten også færdes på jorden. Terrariet skal være tørt i den ene ende og have god ventilation. Låg og døre skal slutte tæt, for flade gekkoer som denne finder hurtigt en sprække.

TEMPERATUR

Hold dagtemperaturen på 24-28 °C og lad et lille område nå 30-32 °C, fx under en lav lampe eller en varmemåtte på siden. Om natten må temperaturen falde til 20-24 °C. Arten er tropisk og ikke vant til at blive kold, så undgå lange perioder under 20 °C. En særlig vinterkøling kendes ikke som nødvendig for denne art.

Brug en termostat til al opvarmning, og mål med et digitalt termometer både i den varme og den kølige ende. Hvis dyret konstant ligger i den varmeste ende, er terrariet for køligt. Ligger det hele tiden i den kølige, er det for varmt.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Hold luften på omkring 40-60 % med en kortvarig stigning til op mod 70 % efter sprøjtning om aftenen. Lad terrariet tørre op i løbet af dagen.

Stil altid en lav skål med frisk vand i terrariet, og skift den hver dag. Sprøjt et par gange om ugen, så dyret også kan drikke dråber fra planter og bark. Konstant fugtig bund giver mug og hudproblemer. Et fugtigt skjul i den kølige ende hjælper dyret gennem hudskifte.

LYS OG UVB

Oedura castelnaui er nataktiv, og UVB er ikke nødvendigt. Et svagt UVB-lys er alligevel et rimeligt valg, så længe der også er skygge. Brug et UVB-rør til skyggedyr (Ferguson-zone 1), monteret over den ene side af terrariet, så UV-indekset højst er omkring 1 ved de øverste grene. Kalk med D3-vitamin i foderet er til gengæld nødvendig, uanset om der er UVB.

Hav lyset tændt 12 timer om dagen om sommeren og 10 timer om vinteren, helst med et tænd-sluk-ur. Brug ikke farvet natlys. Om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Oedura castelnaui lever af insekter.

Giv levende foderdyr af passende størrelse: fårekyllinger, dubia-kakerlakker, græshopper og af og til melorme eller voksmøllarver. Insekterne skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne. Voksne dyr får 3-4 insekter to til tre gange om ugen, mens ungerne skal have små insekter hver anden dag.

Pudr insekterne med kalk. Brug kalk med D3-vitamin hver anden til tredje fodring og et alsidigt vitaminpulver ca. en gang om ugen. Fodr om aftenen, når dyret er aktivt, og fjern levende fårekyllinger, der ikke er spist, så de ikke gnaver i gekkoen.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Som andre *Oedura*-arter er *Oedura castelnaui* formentlig rolig, men skjult og hurtig, og den vrider sig hurtigt fri, hvis man tager fat.

Tag den ikke op oftere end nødvendigt. Når du alligevel gør det, så sid lavt, brug begge hænder, og lad den løbe fra hånd til hånd. Tag aldrig fat i halen, for den kan smides og vokser ikke ud i samme form igen. Nye dyr skal have et par uger i fred til at falde til.

Hold i udgangspunktet dyrene enkeltvis. Hanner må ikke holdes sammen. Et par kan prøves, hvis terrariet er stort og har mange skjul, men hold øje med bid og tabte haler, og skil dyrene ad, hvis der er uro.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke kendt for *Oedura castelnaui*. Hannerne kendes formentlig, som hos slægtningene, på hemipenisbulerne ved halens rod og på porer foran kloakken.

Sæt kun hunner i avl, når de er udvoksede og i godt huld. Små og spinkle hunner bliver tappet for kalk af æglægningen.

PARRING

Hvornår på året *Oedura castelnaui* parrer sig, og om en hvileperiode betyder noget, er ikke kendt.

Sæt hannen til hunnen, og tag ham ud igen efter parringen. Hannen kan bide hunnen i nakken, så hold øje i begyndelsen.

ÆGLÆGNING OG KULD

Et kuld hos *Oedura castelnaui* består af to æg med pergamentagtig skal. Antallet af kuld om året og intervallet mellem dem er ikke kendt.

Tilbyd hunnen en æglæggekasse med fugtig jord eller sphagnum, fx en lille plastboks med hul i låget. Ellers graver hun æggene ned under et skjul. Giv hende rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen, og hold øje med vægten, så hun ikke taber sig for meget.

INKUBATION

Æggene af *Oedura castelnaui* klækker efter omkring 60 dage. Om temperaturen bestemmer kønnet, er ikke kendt.

Flyt æggene forsigtigt til en lille boks med fugtig vermiculite eller perlite uden at vende dem. Læg dem halvt ned i substratet, og marker oversiden med blyant. Hold temperaturen på 26-29 °C. Ved den lave ende tager det længere tid, så regn med 60-75 dage. Luft ud en gang om ugen. Æg, der falder sammen og bliver mugne, er ubefrugtede eller døde.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne af *Oedura castelnaui* er små og skjulte og kan huses enkeltvis i små plastbokse med fugtig køkkenrulle, et skjul og en vandskål.

Giv dem efter første hudskifte meget små fårekyllinger eller dubia-nymfer, pudret med kalk med D3-vitamin, hver anden dag. Vej dem jævnligt, hold dem adskilt fra de voksne, og flyt dem til et større terrarie, når de er omtrent halvt udvoksede. Hvor hurtigt de vokser, er ikke kendt.

Sundhed og typiske fejl

De typiske problemer hos *Oedura castelnaui* og andre nataktive, insektædende gekkoer er:

- For lidt kalk og D3-vitamin, som giver bløde knogler, krumme lemmer og rystelser. Pudr insekterne, og giv avlshunner ekstra tilskud.
- For lave eller for høje temperaturer. Mål temperaturen i begge ender af terrariet.
- Konstant fugtig bund, som giver mug og hudproblemer, og for tør luft, som giver problemer med hudskifte. Hudrester på tæer og halespids skal løsnes forsigtigt med lunkent vand.
- Tabte haler efter håndtering eller slagsmål. Det er ikke farligt, men halen vokser ikke ud i samme form.
- Indvoldsorme og andre parasitter. Få afføringen undersøgt, hvis dyret taber sig.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig hale og et godt greb. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger eller ser slap ud.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.